

RAHANDUSMINISTEERIUM

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud 21.07.2026

kehtiv kuni 31.08.2026

Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Teabevaldaja: Rahandusministeerium

Riigikontroll
riigikontroll@riigikontroll.ee

Teie 21.07.2026 nr 2-1/80172/19

Meie 25.08.2026 nr 1.1-13/3072-3

Märgukiri auditi „Riigi 2025. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Rahandusministeeriumi valitsemisalas

Austatud peakontrolör

Täname Riigikontrolli auditi ja soovitude eest.

Rahandusministeeriumi vastused märgukirjas toodud soovitude kohta

1) Rahandusministeerium ei kontrolli piisavalt kuluarvestuse infosüsteemi (KAIS) andmete õigsuse üle, selle tulemusel esineb andme- ja sisulisi vigu 2025. aasta riigieelarves ja lisaelarvetes ning 2025. aasta riigieelarve täitmise aruande andmetes. Eelarve ja aruanded valmivad mahuka käsitöö tulemusel ning selle käigus on lisandunud täiendavaid eksimusi

Soovitused:

- seirata regulaarselt ja süsteemselt kuluarvestuse infosüsteemi andmeid, et tagada eelarve ja selle täitmise andmete õigsus;
- juhendada järjepidevalt valitsemisalasid, milliseid eelarvereegleid tuleb eelarve muutmisel silmas pidada, et vähendada vigade teket;
- rakendada eelnõude ja aruannete koostamisel mitmesilmaprintsiipi ja täiendavaid andmekontrolle ning vähendada käsitöö osakaalu nende valmimises;
- võtta riigieelarve täitmise aruande koostamisel samaväärne juhtroll kui riigieelarve koostamisel.

Vastus: Eelarveandmete sisu õigsuse ja korrektse sisestamise eest vastutab valitsemisala, kes andmed süsteemi esitab ja neid oma eelarve juhtimisel kasutab.

Kuluarvestuse infosüsteemi KAIS-i andmekvaliteedi parandamine on pidev protsess. Me ei nõustu järeldusega, et andmekvaliteedi probleem tuleneb meie ebapiisavast kontrollist. Seirame ja kontrollime KAIS-i andmeid süsteemselt ning juhendame valitsemisalasid eelarvereeglite järgimisel. Kuid eristada tuleb protsessi koordineerija vastutust andmete üldise struktuuri ja kvaliteedi tagamisel ning valitsemisala vastutust enda esitatud eelarveandmete õigsuse eest. See vastutusjaotus peab olema üheselt mõistetav kogu eelarveprotsessis – alates eelarve planeerimisest ja juhtimisest kuni eelarve täitmise aruandluseni.

Alates 2026. aastast oleme alustanud KAIS andmete lukustamist. Andmete lukustamise peamiseks eesmärgiks on tagada, et andmed süsteemi erinevates tabelites oleksid identsed ja vastaksid ametlikult kinnitatud andmetele (nt riigieelarve seadusele). Lukustamine hoiab ära olukorrad, kus keegi saaks andmeid peale kontrollimist ja protsessi lõppu tahtlikult või ekslikult muuta või uuendada.

2) Rahandusministeerium ei ole riigieelarve seaduse, selle rakendusaktide ega enda koostatud juhendite rakendamisel järjekindel

Soovitused:

- tagada eelarveprotsessis kõikide valitsemisalade puhul ühetaoline lähenemine ning mitte kalduda sealjuures kõrvale õigusaktides kehtestatud reeglitest ning Rahandusministeeriumi enda koostatud juhistest;
- hinnata kehtivate regulatsioonide asjakohasust ning vajaduse korral viia regulatsioon vastavusse tegeliku vajadusega;
- hinnata iga erandi kaalumisel selle õiguspärasust. Avalikustada tehtud erandid kas käsiraamatus üldreegli juures või muus kõigile andmetarbijatele kättesaadavas kohas. Vastavalt võimalustele avaldada erandite kohta info ka nende andmete juures, mida need erandid mõjutavad.

Vastus: Analüüsimise olukorda ning täiendame 2026. aasta lõpuks ülekandmise juhendit, et anda selged juhised juhuks, kui eelarve prognoosimise vea tõttu on eelarve detailreal tekkinud ületäitmine.

3) Avalikkusel puudub kättesaadav terviklik ülevaade, millised muudatused on eelarves tehtud riigi eelarvestrateegiate rahastamiskavade vahel

- teha avalikkusele kättesaadavaks terviklik ülevaade riigi eelarvestrateegiate rahastamiskavade vahelistest muudatustest, et oleks võimalik jälgida muudatuste põhjusi, rahalist mõju ja eelarves kajastamise õigsust.

Vastus: Soovituse rakendamiseks on vaja täpsustada, millisel detailsuse tasemel muudatusi soovitab Riigikontroll teha. Me ei pea põhjendatuks eraldi uue aruande koostamist, mis dubleeriks juba olemasolevates eelarvedokumentides avalikustatud infot ja suurendaks põhjendamatult halduskoormust. Selle asemel peame otstarbekaks parandada olemasolevate dokumentide omavahelist sidusust ning teha selgemalt jälgitavaks, kuidas strateegilised otsused ja nende rahaline mõju kajastuvad eelarves.

Analüüsimise, kas kavandataval muudatusel oleks piisav avalik huvi ning kas selle rakendamiseks vajalik töömaht oleks proportsioonis saavutatava tulemuse ja saadava lisaväärtusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jürgen Ligi
rahandusminister

Kaisa Rosin 5190 1525
Kaisa.Rosin@fin.ee